

Warunki i zasady udzielania kredytów na realizację inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych przez grupy producentów rolnych utworzone na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983 ze zm.) – Symbol nGP

- kredyty, o których mowa w § 10 ust. 3, pkt 3 lit. a) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.)

Rozdział I
Przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony na:

- 1) działalności wymienione w „Wykazie działalności w zakresie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów”, które jednocześnie dotyczą wyłącznie produktów i grup produktów wymienionych w załączniku do rozporządzeniu MRiRW z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (Dz. U. Nr 72, poz. 424), zawartych w części I, w grupach:
  - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
  - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
  - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
  - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
  - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
  - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin – 01.64.Z,
  - 7) działły specjalne produkcji rolnej - DS,
  - 8) produkcja artykułów spożywczych – dział 10,
- 2) działalność grup producentów rolnych utworzonych na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983 ze zm.).

2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji w rolnictwie lub przetwórstwie produktów rolnych, które pozwalają na osiągnięcie następujących celów:

- 1) zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku - A,
- 2) poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących dobrostanu zwierząt - C,
- 3) poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania - D,
- 4) utrzymanie lub poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska - E,
- 5) poprawa jakości i promocja produktów rolnych - H,
- 6) poprawa warunków pracy oraz lepsze wykorzystanie zasobów pracy - O,
- 7) tworzenie bazy surowcowej upraw roślin energetycznych – P.

3. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę producentów rolnych, w zakresie produktu na jaki została utworzona grupa oraz pod warunkiem, że inwestycje te będą służyć członkom grupy, w tym na:
- 1) budowę, przebudowę, remont połączony z:
    - a) modernizacją budynków lub budowli służących do przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
    - b) zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji,
  - 2) zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia służącego do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania lub konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka,
  - 3) zakup budynków lub budowli,
  - 4) zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej, budowę oczyszczalni i podczyszczalni ścieków,
  - 5) zakup i instalację lub budowę innych niż wymienione w pkt 4 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej lub utwardzania placów manewrowych, zakup i budowa kotłowni ogrzewającej budynki lub budowle do produkcji roślinnej i zwierzęcej, zakup i montaż ogrodzenia gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej,
  - 6) zakup komputerów i oprogramowań służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych,
  - 7) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji i które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę, w zakresie produktu ze względu, na jaki została utworzona grupa oraz pod warunkiem, że inwestycje te służyć będą członkom grupy w tym:
- 1) budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli, np. budowę oczyszczalni i podczyszczalni ścieków,
  - 2) zakup lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń do:

- a) magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwo żywności,
  - b) przetwarzania produktów rolnych,
  - c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży,
  - 3) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania,
  - 4) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania,
  - 5) zakup środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania,
  - 6) zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
  - 7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością,
  - 8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) przygotowanie planu inwestycji,
    - d) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
5. Do kosztów zakupu materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji, o których mowa w ust. 3 pkt 1) i 2) oraz 5) oraz ust. 4 pkt 1) – 3) mogą zostać zaliczone koszty ich transportu do miejsca realizacji inwestycji, do wysokości 2% ich wartości.
6. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie przez grupę producentów rolnych w nieruchomościach stanowiących własność grupy lub dzierżawionych w okresach wieloletnich. Przez dzierżawę w okresie wieloletnim należy rozumieć umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwającą co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania. Budowa, przebudowa, remont budynków lub budowli w nieruchomościach dzierżawionych wymaga uzyskania zgody właściciela na realizację inwestycji.
7. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na:
- 1) zakup maszyn i urządzeń rolniczych, o których mowa w ust. 3 pkt 2) oraz ust. 4 pkt 2) – 6) jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
  - 2) spłatę zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu,
  - 3) zakup pojazdów samochodowych, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 6,
  - 4) spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów,
  - 5) zakup budynków i budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat na ich zakup została przyznana pomoc ze środków publicznych,
  - 6) realizację inwestycji, do których stosowana jest lub będzie pomoc ze środków publicznych w formie dotacji, pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku, dokapitalizowania oraz zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków - na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,

- 7) zakup budynków lub ich części, maszyn i urządzeń, jeżeli umowa jest zawarta między:
  - a) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których współnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
  - b) spółkami prawa handlowego, w których współnikami lub akcjonariuszami są ci sami współnicy lub akcjonariusze.
8. Kredyt nie może zostać udzielony na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych:
  - a) przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwo niebędące małym lub średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu przepisów załącznika I do rozporządzenia Nr 800/2008 lub
  - b) jeżeli pomoc jest udzielana niezgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5).
9. Kredytobiorca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 10, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 6, że:
  - 1) w okresie ostatnich 10 lat na zakup sprzedawanych budynków lub budowli nie została przyznana pomoc ze środków publicznych,
  - 2) sprzedawane maszyny lub urządzenia, o których mowa w ust. 3 pkt 2) i ust. 4 pkt 2)-6), nie zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.
10. W przypadku nabycia środków trwałych, o których mowa w ust. 9 pkt 1), w drodze postępowania egzekucyjnego dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 6 formę potwierdzenia, że na ich zakup nie przyznano wcześniej pomocy ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych Bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie ostatnich 10 lat nabywane środki trwałe nie były przedmiotem obrotu.
11. Przez zakup nieruchomości, wymienionych w ust. 3, należy rozumieć nabycie ich własności lub prawa wieczystego użytkowania w drodze:
  - 1) umowy sprzedaży,
  - 2) postanowienia sądu przysądżającego własność w postępowaniu egzekucyjnym,
  - 3) orzeczenia sądu stwierdzającego obowiązek złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności.

Rozdział II

Podmioty mogące ubiegać się o kredyt

O kredyt mogą ubiegać się grupy producentów rolnych utworzone, zgodnie z ustawą o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, z uwagi na produkt lub grupę produktów wymienionych w załączniku do rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być utworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych, które na dzień złożenia wniosku o kredyt są wpisane do rejestrów grup producentów rolnych prowadzonych przez marszałków województw właściwych ze względu na siedzibę grupy i prowadzą działalność, jako przedsiębiorca posiadający osobowość prawną.

Rozdział III

Warunki udzielenia kredytu

1. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może przekroczyć:
  - 1) 80% wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez grupy producentów rolnych utworzone przez członków prowadzących gospodarstwa rolne i wynosić więcej niż 4 mln zł,
  - 2) 70% wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez grupy producentów rolnych utworzone przez członków prowadzących działy specjalne produkcji rolnej i wynosić więcej niż 8 mln zł,
  - 3) 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16 mln zł,
  - 4) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1) i 2) nie może przekroczyć 8 mln zł,
  - 5) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1) - 3) nie może przekroczyć 16 mln zł.
2. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
3. W przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z kredytów inwestycyjnych objętych dopłatami Agencji do oprocentowania suma kwot udzielonych kredytów oraz kredytu z linii nGP nie może przekroczyć 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na przetwórstwo produktów rolnych.
4. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 1 i 3, bierze się pod uwagę kwoty kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania, jeżeli nie zostały jeszcze spłacone.
5. Jeżeli kredytobiorcą jest podmiot będący podatnikiem podatku od towarów i usług VAT przy rozliczaniu kredytu z dopłatami Agencji uwzględnia się wartość faktury pomniejszoną o podatek od towarów i usług VAT. Wartość podatku VAT należy wówczas wyłączyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem z linii nGP.
6. Różnica między wartością nakładów inwestycji, a kwotą udzielonego kredytu stanowi wkład własny kredytobiorcy.
7. Wkład własny obejmuje wyłącznie nakłady związane z inwestycją realizowaną w oparciu o kredyt, w tym nie wymienione w rozdziale I. Oceny wkładu własnego kredytobiorcy dokonuje bank na podstawie dokumentów przedłożonych przez inwestora przed podpisaniem umowy kredytu.
8. Forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny, oraz jego wartość muszą zostać w sposób szczegółowy określone w planie inwestycji i umowie kredytu.
9. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski w stosunku rocznym. Należne bankowi odsetki płacone są przez:

- 1) kredytobiorcę - w wysokości 0,25 powyższego oprocentowania, nie mniej jednak niż 2%,
- 2) Agencję – w pozostałej części.

10. W przypadku umów kredytu zawartych od dnia 8 lipca 2008 r. do dnia 25 lutego 2009 r. należne bankowi oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę nie może być niższe niż 2% w stosunku rocznym z uwzględnieniem ust. 9.

11. Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu określana jest w umowie kredytu wg stopy redyskontowej weksli obowiązującej w dniu jej podpisania.
12. W przypadku zmiany na podstawie ust. 10 minimalnej wysokości oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę, skutkującej zwiększeniem kwoty dopłat, w umowie kredytu należy ponownie określić maksymalną kwotę dopłat, stosując stopę redyskontową weksli i stopę dyskontową w wysokościach obowiązujących w dniu podpisania umowy kredytu, pod warunkiem nie przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 13 i 17.
13. Łączna wysokość pomocy Agencji dla grupy producentów rolnych jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej podpisania i nie może przekroczyć:
  - 1) 40% kwoty udzielonego kredytu,
  - 2) 50% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli inwestycja jest realizowana na:
    - a) obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub
    - b) obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody.
14. Za inwestycję realizowaną na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody uważa się inwestycję obejmującą wyłącznie budowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją budynków lub budowli lub wyposażenie budynków lub budowli położonych na tych obszarach, lub inwestycję realizowaną przez grupę producentów rolnych, jeżeli co najmniej 50% użytków rolnych w gospodarstwach posiadanych przez członków grupy producentów rolnych położonych jest na tych obszarach.
15. Wykaz obszarów ONW, o których mowa w ust. 13 pkt 2) lit. a), stanowi załącznik do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”, objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 68, poz. 448 ze zm.).
16. Lista obszarów Natura 2000, o których mowa w ust. 13 pkt 2) lit. b), zgłoszonych do Komisji Europejskiej w 2004 r. znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/>.

17. Wysokość pomocy Agencji w przetwórstwie produktów rolnych nie może przekroczyć 50% wysokości udzielonego kredytu, z zastrzeżeniem ust. 17a, 17b, 17c i 17d.
- 17a. Wysokość pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, nie może przekroczyć równowartości 200 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów.
- 17b. Dopłaty do oprocentowania kredytu jako pomoc *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielona zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, stosowane są w okresie pierwszych trzech lat od dnia udzielenia kredytu w wysokości nieprzekraczającej 200 000 EUR. Oprocentowanie kredytu po upływie trzech lat od dnia udzielenia kredytu nie może być wyższe niż wynikające z umowy zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.
- 17c. Dopłaty do oprocentowania kredytu jako pomoc *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielona zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, mogą być stosowane w okresie kolejnych trzech lat (lub krótszym, jeżeli do końca okresu kredytowania pozostało mniej niż trzy lata), pod warunkiem, że kredytobiorca złoży w banku wniosek w celu udzielenia pomocy *de minimis* na kolejne trzy lata. Bank rozpatruje wniosek w ramach przyznanego przez Agencję limitu środków na dopłaty do oprocentowania kredytów. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku niezbędne jest zawarcie aneksu do umowy kredytu.
- 17d. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy.
18. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 13 i 17 ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) wg wzoru określonego w załączniku nr 5 i wpisywana w umowie kredytu. Przy ustalaniu wysokości pomocy, określanej jako wartość bieżąca kwot dopłat do oprocentowania rozłożonych w czasie, stosuje się obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu stopę dyskontową, której wartość równa jest wartości stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską, powiększonej o sto punktów bazowych, zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008, str. 6).
19. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat.
20. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.
21. Karencja w spłacie kredytu nie może przekroczyć 3 lat. Okres karencji liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty określonej w umowie kredytu.
22. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami Agencji. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem z

dopłatami Agencji lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.

23. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 11, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu podpisania umowy kredytu.
24. W okresie objętym umową kredytu bank może:
  - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytowej termin ich spłaty jeszcze nie minął,
  - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, pod warunkiem poinformowania o tym Agencji,
  - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
    - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 15 lat, z zastrzeżeniem ust. 25,
    - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu,
    - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie, z zastrzeżeniem ust. 25.
25. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów (np. długotrwała niezdolność do pracy, udokumentowany brak zapłaty za dostarczone produkty rolne, poniesienie szkód w wyniku choroby zwierząt lub złych warunków atmosferycznych) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może być dłuższy niż 18 lat, przy czym maksymalna kwota dopłat, z zastrzeżeniem ust. 25a, może zostać zwiększona, o ile nie spowoduje to przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 13. Przy zwiększaniu maksymalnej kwoty dopłat stosuje się postanowienia ust. 11 i 18.
- 25a. Zwiększenie maksymalnej kwoty dopłat, o którym mowa w ust. 25, nie dotyczy pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, w przypadku której stosuje się postanowienia ust. 17c.
26. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.
27. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział IV

Warunki stosowania dopłat ze środków ARiMR do oprocentowania kredytu

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
  - 1) spełnia warunki tej linii kredytowej,
  - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca sprzeda w okresie

kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia nabycia - bez zgody banku - obiekty lub urządzenia nabyte za kredyt.

3. Zgodę na sprzedaż obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt objęty dopłatami Agencji wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanej transakcji na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Kredytobiorca składa w banku wnioski o wyrażenie zgody na sprzedaż, wg wzoru określonego w załączniku nr 2.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
  - 1) trwałego zaprzestania prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
  - 2) zmiany kierunku produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
  - 3) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od producenta rolnego obejmujących w szczególności:
    - a) wyłączenie części nieruchomości związanej z inwestycją, jeżeli takiego wyłączenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy,
    - b) katastrofę naturalną powodującą trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem inwestycji,
    - c) wypadek lub awarię skutkującą zniszczeniem budynku, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem inwestycji,
    - d) kradzież mienia będącego przedmiotem kredytowania, z wyłączeniem kradzieży, która nastąpiła na skutek niezachowania należytej staranności przez kredytobiorcę,
    - e) wystąpienie organizmów kwarantannowych roślin, gdy ich wystąpienie wpływa na możliwość realizacji zobowiązań kredytobiorcy.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3), ust. 9 i 9a, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
  - 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
  - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
  - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, wydatków poniesionych na cele inwestycyjne:
    - a) fakturą VAT,
    - b) fakturą VAT RR,
    - c) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
    - d) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
  - 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu.
6. W przypadku skreślenia grupy producentów z rejestru grup i wpisania jej do rejestru grup wstępnie uznanych, od dnia skreślenia grupy z rejestru grup, określonego w wydanej przez marszałka województwa decyzji administracyjnej o stwierdzeniu zaprzestania spełniania przez grupę warunków ustawowych, dopłaty nie są stosowane, a udzielone dopłaty nie podlegają zwrotowi, pod warunkiem, że kredyt został wykorzystany zgodnie z

przeznaczeniem, inwestycja została zrealizowana zgodnie z planem inwestycji i kredytobiorca nie później niż w ciągu 30 dni kalendarzowych od daty wydania ww. decyzji przedłoży ją w banku.

7. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów linii, dopłaty nie są stosowane przez ten okres.
8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłatę kredytu i odsetek.
9. Jeżeli część kredytu wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowano poniesionych wydatków w terminie, a także, jeżeli inwestycja nie została zrealizowana w całości, dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w takiej części, jaka odpowiada udziałowi nieprawidłowo wykorzystanych środków lub nieudokumentowanych wydatków w kwocie wykorzystanego kredytu, pod warunkiem, że cel założony w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty. Oceny, czy założony cel został osiągnięty dokonuje bank.
- 9a. W przypadku udokumentowania wniesienia wkładu własnego w kwocie niższej niż określona w rozdziale III ust. 1 pkt 1) – 3), zwrotowi wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji podlegają dopłaty, które zostały nadmiernie wypłacone ponad kwotę wynikającą z proporcji udziału kredytu i udziału własnego w wartości nakładów inwestycyjnych. Kwotę kredytu objętego dopłatami Agencji należy pomniejszyć proporcjonalnie do kwoty wkładu własnego, której wniesienie zostało nieprawidłowo udokumentowane.
10. Dalsze dopłaty – przypadające na kwotę kredytu wykorzystaną zgodnie z przeznaczeniem i udokumentowaną w terminie – mogą być stosowane wyłącznie po dokonaniu zwrotu dopłat w części, o której mowa w ust. 9, oraz poinformowaniu Agencji o powstaniu należności i dokonaniem zwrocie dopłat w trybie określonym w umowie zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.
11. W przypadku, gdy wartość kredytu wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem lub wartość wydatków nieudokumentowanych w terminie przekracza 10% wartości wykorzystanego kredytu lub inwestycja nie została zrealizowana w całości, od dnia zastosowania przepisu ust. 9 wykluczona zostaje możliwość ubiegania się o kredyt inwestycyjny z dopłatami Agencji do oprocentowania przez kolejne trzy lata licząc od ww. dnia.
12. W ciągu 30 dni od zastosowania przepisu ust. 4 pkt 3) i 9 bank zobowiązany jest do poinformowania Agencji o tym fakcie.
13. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek:
  - 1) produkcji rolnej, działu specjalnego produkcji rolnej na inny w zakresie produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej wymieniony w rozdziale I ust. 1,
  - 2) przetwórstwa produktów rolnych na inny w zakresie przetwórstwa produktów rolnych wymieniony w rozdziale I ust. 1.

14. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 13, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
15. Zmiana kierunku, o którym mowa w ust. 13, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.
16. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych, pod warunkiem, że:
  - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
  - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
  - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji,
17. Decyzję o zmianie przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego podejmuje bank sporządzając aneks do umowy kredytu w oparciu o przedstawioną przez kredytobiorcę zmianę do planu inwestycji i po dokonaniu oceny, w wyniku której stwierdził w szczególności, że zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami i nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
18. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował wykorzystanie kredytu i wniesienie wkładu własnego, a nie wykorzystał w pełnej wysokości przyznanych środków finansowych, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na wydatki związane z tą inwestycją inne niż przewidziane w planie inwestycji i umowie kredytu, pod warunkiem sporządzenia zmiany do planu inwestycji i aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż wydatki te są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z postanowieniami zawartymi w niniejszym dziale.
19. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w dziale V, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
  - 1) w przypadku, gdy przejęcie długu łączy się ze sprzedażą obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt konieczne jest uzyskanie zgody banku dotyczące tej sprzedaży,
  - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przyjmującego dług stosuje się postanowienie ust. 14,
  - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami ARiMR do oprocentowania zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwoty wymienionej w rozdziale III ust. 3, z zastrzeżeniem pkt 4),
  - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty ARiMR nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
20. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
21. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr

..... z dnia .....” wraz z pieczęcią banku oraz z podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.

Rozdział V

Procedura ubiegania się o kredyt

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
  - 1) cel inwestycji zgodny z celami określonym w rozdziale I ust.2
  - 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego),
  - 3) planowy okres realizacji inwestycji,
  - 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
  - 5) okres kredytowania i okres karencji w spłacie kredytu,
  - 6) informację o posiadaniu odpowiednich kwot produkcyjnych lub o źródle pozyskania brakujących kwot produkcyjnych, jeżeli inwestycja dotyczy rynku objętego systemem kwotowania produkcji,
  - 7) informację o rynkach zbytu, w szczególności jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji.

2. Wnioskodawcy ubiegający się o kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej przy sporządzaniu planu inwestycji mogą posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 8. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.

3. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z planem inwestycji, zaświadczeniem o wpisie do rejestru grup producentów rolnych, oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 3, 6 i 13 oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank.

- 3a. W przypadku pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006:
  - 1) do wniosku o kredyt, oprócz dokumentów wymienionych w ust. 3 należy dołączyć:
    - a) oświadczenie sporządzone wg wzoru określonego w załączniku nr 11,
    - b) *Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis* sporządzony wg wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (Dz. U. Nr 53, poz. 311),
    - c) sprawozdania finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzane zgodnie z przepisami o rachunkowości,
  - 2) bank na podstawie oświadczenia wnioskodawcy ustala czy wysokość pomocy *de minimis* udzielonej wnioskodawcy nie przekroczy równowartości 200 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów, a także na podstawie informacji, o których mowa w pkt 1 lit. b) i c), ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis*,
  - 3) bank w dniu podpisania umowy kredytu, a także aneksu, o którym mowa w rozdziale III ust. 17c, i nie później niż do godziny 16.00 przesyła do Agencji drogą elektroniczną zeskanowane pismo sporządzone wg wzoru określonego w załączniku nr 14 wraz z

- wypełnionym przez kredytobiorcę, zeskanowanym załącznikiem nr 11, a także wypełnionym załącznikiem nr 12 celem ostampowania i podpisania przez Agencję (załącznik nr 12 w formacie word),
- 4) Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 12, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą,
  - 5) w przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w pkt 4), Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w pkt 4), w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.
4. Banki udzielając kredytów, dotyczących zakupu budynków, budowli i ruchomych środków trwałych, powinny korzystać z informacji o ich cenach rynkowych (umownych) uzyskiwanych np. z kancelarii notarialnych, urzędów gmin, wydziałów rolnictwa urzędów wojewódzkich, wojewódzkich urzędów statystycznych, oddziałów terenowych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz zestawień publikowanych w wydawnictwach opracowywanych przez ODR. W przypadku wątpliwości, czy dana cena nie jest zawyżona, należy skorzystać z wyceny rzeczoznawcy. Koszty tej wyceny ponosi wnioskodawca.
5. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i środkami własnymi nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
- 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu środków własnych lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
  - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad,
  - 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad), plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.

Opracowano w ARiMR

- 1) kredyt: ..... zł, tj. .... %,
 2) wkład własny: ..... zł, tj. .... %.

5. Przeznaczenie kredytu (nakłady)³⁾:

Lp.	Kod	Przeznaczenie kredytu (nakłady)	Kwota kredytu (zł)	Inne informacje
1.	101	zakup, budowa, budynków inwentarskich		m ²
2.	102	przebudowa, remont połączony z modernizacją budynków inwentarskich		m ²
3.	103	budowa budynków dla przetwórstwa produktów rolnych		m ²
4.	104	remont połączony z modernizacją budynków dla przetwórstwa produktów rolnych		m ²
5.	105	zakup, budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją innych budynków		m ²
6.	108	zakup, budowa silosów		ton
7.	109b	utwardzenie placów		m ²
8.	109c	budowa przyłączy do sieci kanalizacyjnej		szt.
9.	109d	budowa, modernizacja ujęć wody		szt.
10.	109e	budowa, modernizacja oczyszczalni ścieków		szt.
11.	111	zakup maszyn lub urządzeń do produkcji rolnej		szt.
12.	112	zakup ciągników		szt.
13.	113	zakup kombajnów		szt.
14.	114	zakup maszyn lub urządzeń dla przetwórstwa produktów rolnych		szt.
15.	115	zakup kompletnych linii technologicznych		szt.
16.	116	zakup innych maszyn lub urządzeń		szt.
17.	117	zakup samochodów specjalistycznych		szt.
18.	120	zakup materiału nasadzeniowego roślin wieloletnich		szt.
19.	121	wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością		-
20.	200	pozostałe.....		-
razem kwota kredytu				/

6. Przewidywana forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny kredytobiorcy⁴⁾:

- 1) środki pieniężne,
 2) zgromadzone materiały,
 3) inne:.....

7. Przeznaczenie wkładu własnego kredytobiorcy:

- 1) ..... - .....zł,
 2) ..... - .....zł,
 3) ..... - .....zł,
 4) ..... - .....zł,
 5) ..... - .....zł.

8. Okres kredytowania ....., w tym karencja w spłacie kredytu .....

9. Przewidywany okres realizacji inwestycji .....

10. Ocena wskazanych w planie inwestycji rynków zbytu produktów, ze szczególnym uwzględnieniem rynków zbytu tych produktów, których produkcja wzrośnie:

.....
 .....

.....
.....

11. Wnioskodawca⁴⁾:

- 1) posiada odpowiednie kwoty produkcyjne,
- 2) wskazał w planie inwestycji źródło pozyskania brakujących kwot produkcyjnych,
- 3) nie planuje prowadzenia produkcji na rynku objętym systemem kwotowania produkcji.

12. Wysokość pomocy ustalona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) wynosi ..... zł, tj. ....% kwoty kredytu, a maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania wynosi ..... zł.

13. Inwestycja spełnia / nie spełnia⁴⁾ warunki określone w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.) i w warunkach i zasadach udzielania kredytów w ramach linii nGP:

.....
.....
.....
.....

.....
data

.....
/podpis i pieczęć upoważnionego pracownika/

¹⁾ wypełniają producenci posiadający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności
²⁾ wybrać właściwą podlinię z wyszczególnionych w części IV „Warunków i zasad (...)”
³⁾ wybrać oznaczenie właściwe dla danej podlinii określone w części IV „Warunków i zasad (...)”
⁴⁾ niepotrzebne skreślić
⁵⁾ wstawić znak „x” przy odpowiedniej pozycji – w przypadku realizacji kilku celów należy zaznaczyć tylko cel dominujący